

СТАНОВИЩЕ

НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПО РЕФОРМАТА НА ОБЩАТА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.

В рамките на проведени последователни изслушвания пред Комисията по земеделието и горите (23 ноември 2011 г.) и Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове (14 декември 2011 г.) на представители на Министерството на земеделието и храните, беше разгледан законодателният пакет на Европейската комисия за реформа на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз за периода 2014-2020 г., включващ:

1. Регламент за директните плащания – Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за директни плащания за селскостопански производители по схеми за подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика, *COM (2011) 625*;

2. Регламент за общата организация на пазарите на селскостопански продукти (Общ Регламент за ООП) – Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти, *COM (2011) 626 final/2*;

3. Регламент относно развитието на селските райони – Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), *COM (2011) 627*;

4. Хоризонтален регламент – Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно финансирането, управлението и наблюдението на Общата селскостопанска политика, *COM (2011) 628*;

5. Регламент за определяне на мерки за определянето на някои помощи и възстановявания – Предложение за регламент на Съвета за определяне на мерки за определянето на някои помощи и възстановявания, свързани с общата организация на пазарите на селскостопански продукти, *COM (2011) 629*;

6. Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета във връзка с **прилагането на директни плащания за селскостопански производители за 2013 г.**, *COM (2011) 630*

7. Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета по отношение на **режима на схемата за единно плащане и подпомагането за лозарите**, *COM (2011) 631*.

В резултат на проведената обширна дискусия по пакета документи и българската позиция по тях с всички заинтересовани страни: изпълнителна и законодателна власт, както и представители на браншови организации в сектора земеделие, двете парламентарни комисии се обединяват около следното становище, което да бъде изпратено от името на Народното събрание на Република България до европейските институции в рамките на политическия диалог:

1. Приветстваме стремежа на ЕК за реформа в областта на ОСП, като отчитаме важността на **подобряването на конкурентоспособността на европейските производители**. В тази връзка изразяваме **подкрепа за запазването на двата стълба на ОСП след 2014 г.** Считаме, че реформата на ОСП е основен инструмент

за превръщането ѝ в политика от стратегическо значение за продоволствената сигурност, околната среда и териториалния баланс.

По отношение на директните плащания:

2. Приветстваме запазването на директните плащания и гарантиране на стабилно ниво на финансиране на ОСП, като апелираме за постигане на справедливо разпределение на подпомагането с директни плащания между държавите-членки на ЕС с оглед създаване на еднаква основа за конкуренция. Необходимо е прилагането на по-амбициозен подход, гарантиращ по-бързо и по-съществено намаляване на различията в нивата на директните плащания между държавите-членки. Съществен напредък за постигане на конвергенция би била възможността плащанията за България и Румъния да достигнат пълния размер на националните си тавани още през 2014 г., вместо през 2016 г.
3. Отчитаме необходимостта от въвеждане на мерки с екологична насоченост, като осъзнаваме необходимостта от осигуряване на повече гъвкавост на ниво държава-членка при определяне на съотношението на компонентите на директното плащане, без твърдо фиксирани ставки, с оглед различните екологични и природни условия в отделните региони на ЕС. Поради различната насоченост и различните характеристики на отделните компоненти на директните плащания, е обосновано те да бъдат независими едни от други.
4. Подкрепяме запазването на обвързаните с производството плащания. Предвид спецификата в структурата на земеделските стопанства в България, която силно се различава от тази в другите страни-членки на ЕС, настояваме предвиденият за новите държави-членки 10 % таван от националния пакет за директни плащания, който може да бъде предоставян за обвързани плащания, да бъде увеличен на 20 %. Така ще бъде преодоляна съществуващата в настоящия програмен период неравнопоставеност в подпомагането на различните сектори, възникнала в резултат на прилагането на подпомагане на хектар обработваема земя, при която интензивните производства и животновъдството са силно оцетени.
5. Предлагаме неусвоените средства от пакетите по директните плащания, които не предвиждат фиксирана и задължителна за изпълнение ставка, да останат в Първи стълб и се използват за подпомагане на интензивните сектори и на животновъдството, чрез обвързаните с производството плащания, в допълнение към предвидения за новите държави-членки праг от националния таван за директни плащания.
6. Присъединяваме се към предложението за въвеждане на таван на директните плащания. Считаме, че решението за размера на тавана, както и на предложения праг на директните плащания, следва да бъде преразгледано, като техният размер се определи на базата на обстоен сравнителен анализ на структурата на земеделските стопанства във всички държави-членки, тъй като тя силно се различава в отделните региони. Несъобразеното с подобен анализ решение, би поставило в неравнопоставено положение земеделските производители

от различните държави-членки по отношение на подпомагането. Освен това следва да бъде дадена възможност средствата, оставащи в резултат на въвеждането на таван на директните плащания, да останат в Първи стълб и да бъдат използвани за компенсиране нивата на подпомагане на интензивните сектори и на животновъдството, в допълнение към предвидения за новите държави-членки праг от националния таван за директни плащания, за обвързани с производството плащания.

7. Изразяваме резерви по отношение на предложението за въвеждането на 2011 г. като референтна година за кандидатстване през 2014 г., предвид по-големият размер на потенциално допустима за подпомагане площ в България, пред заявената през 2011 г. земеделска земя. Необходимо е да се предвиди механизъм, гарантиращ възможности за подпомагане на нови земеделски стопани.

По отношение на механизмите за управление на пазара:

8. Общата структура на инструментите за управление на пазара трябва да бъде запазена като „предпазна мрежа” в сектора. Правилата за прилагане на защитните мерки следва да бъдат по-гъвкави и бързо приложими. Подкрепяме увеличаването на възможностите да се прилагат **извънредни мерки** при смущение на пазара и за възстановяване на потребителското доверие.
9. Всички реално работещи инструменти, които допринасят за пазарната ориентация и повишаване на конкурентоспособността, трябва да бъдат запазени. Пазарната мярка за подпомагане на **групи производители на плодове и зеленчуци** за инвестиции трябва да бъде продължена. Важно е запазването на мерките за подкрепа на **традиционни за страната сектори, като вино и пчеларство.**
10. Мерките, насочени към подобряване на функционирането на **веригата за предлагане на хранителни стоки**, трябва да имат **хоризонтален характер** и да обхващат всички основни сектори на земеделието. Същевременно, на държавите-членки трябва да се предостави достатъчна **гъвкавост за тяхното прилагане**, според пазарната ситуация в съответната страна.

По отношение на развитието на селските райони:

11. Подкрепяме предложението мисията на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) да **допринесе за изпълнението на стратегията „Европа 2020”** чрез насърчаване на устойчивото развитие на селските райони на цялата територия на ЕС по **начин, който допълва останалите инструменти** на ОСП, политиката на сближаване и общата политика в областта на рибарството. Фондът следва да допринесе за един по-балансиран в териториално и екологично отношение, по-устойчив на изменението на климата и по-иновативен селскостопански сектор в ЕС. По този начин също така ще се подкрепи и насочването на мерките на ОСП за повишаване на производителността и конкурентоспособността на земеделския сектор и във всяка държава-членка. Ще се подобри ефектът на дейностите от ОСП в областта на околната среда освен на ниво ЕС и на национално и регионално ниво.

12. Приветстваме **включването на ЕЗФРСР в обща стратегическа рамка с други фондове на ЕС** с поделено управление и със засилен, ориентиран към резултатите подход. Същевременно изразяваме резерви към постигането на търсения ефект от обвързването на съдържанието и структурата на програмите за развитие на селските райони с **предварителни условия**, така както се цели с предвидените такива в Предложението за Регламент за определяне на общоприложими разпоредби за фондовете по Общата стратегическа рамка. Считаме за необходимо да бъдат синхронизирани изискванията във връзка с тези предварителни условия. С оглед намаляване на административните трудности, считаме за целесъобразно анализът и оценката на предварителните условия да бъдат извършвани само в рамките на процедурите по договорите за партньорство.

13. Не подкрепяме процедурата за определяне на „**Резерв за изпълнение**”, предвидена в Предложението за Регламент за определяне на общоприложими разпоредби за фондовете по Общата стратегическа рамка. Такава процедура би довела до значително усложняване на прилагането. Прякото обвързване на изпълнението на програмите с конкретни количествено измерими цели, които да се проверяват на етапи в рамките на програмния период, **не отчита влиянието на динамиката на развитието на различните сектори, включително особено чувствителния земеделски сектор.**

14. Приветстваме предложението за разработване на **тематични подпрограми** в рамките на програмите за развитие на селските райони, насочени към задоволяването на установени **специфични нужди**, по-специално по отношение на **млади селскостопански производители, малки земеделски стопанства, планински райони и къси вериги на доставки**. Приветстваме прилагането на подход за **по-голяма гъвкавост** при избор на мерки в такива подпрограми.

Подкрепяме предвидените условия по мерките в областта на **агроекологията и климата**, както и **отделянето на подкрепата за биологичното земеделие в самостоятелна мярка.**

Подкрепяме идеята за **опростяване на законодателството по отношение на възможностите за финансиране на инвестиционни проекти**, както и предоставянето на възможности за бенефициентите да планират и осъществяват **интегрирани проекти с повишена добавена стойност**. Подкрепяме възможността всички видове инвестиции във физически активи да бъдат обхванати от една мярка за подпомагане на всички видове селскостопанска дейност и укрепване жизнеспособността на стопанствата.

15. По отношение на **видовете допустими инвестиции по Втория стълб на ОСП**, настояваме за разглеждане на **възможността за разширяване обхвата допустими инвестиции в сектор животновъдство**, предвид недоразвития потенциал по отношение на модернизацията, въвеждането на нови технологии и подобряване на икономическата ефективност.

16. Апелираме за **разширяване на обхвата на мерките и на бенефициентите по мерките, касаещи подпомагането на дейностите в горите.**

17. Подкрепяме **засилването на ролята на иновациите** и разнообразяване на възможностите за подкрепа с цел активизиране на сътрудничеството между селското стопанство и горското стопанство и научноизследователската дейност в тези сектори. В тази връзка считаме, че предложението за **Европейско партньорство за иновации „Селскостопанска производителност и устойчивост”** ще допринесе за попълване на липсващите звена между научните изследвания в земеделието и практиката на селскостопанското производство, както и ще подпомогне насърчаването на иновациите като цяло.
18. Приветстваме идеята за предоставяне на **подкрепа за стабилизиране на доходите и управление на рисковете от икономически загуби**, но сме **резервирани по отношение на предвидените условия** за извършване на такова подпомагане.

По отношение на принципите на субсидиарност и пропорционалност:

19. Считаме, че предложенията за регламенти, включени в законодателния пакет на Европейската комисия за реформа на ОСП на Европейския съюз за периода 2014-2020 г. **съответстват на принципа на субсидиарност**, установен в чл. 5, параграф 3 от Договора за Европейския съюз, тъй като целите на предложенията могат да бъдат постигнати по-добре на равнище Европейски съюз. Въпреки това, следва да се отбележи, че в основанията на Европейската комисия за спазването на принципа за субсидиарност, **не са представени достатъчно количествени и качествени елементи в подкрепа на предложенията.**
20. Считаме, че в съответствие с **принципа на пропорционалността**, залегнал в чл. 5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз, при приемането на реформата на ОСП трябва да се следи **налагането на допълнителни административни и финансови тежести за държавите-членки на ЕС да бъде сведено до минимум**. Необходимо е **реално опростяване на процедурите в областта на директните плащания и намаляване на бюрокрацията.**

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И
КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ
ФОНДОВЕ:**

МОНИКА ПАНАЙОТОВА